

Koncernkontoret

Enheten för informationssäkerhet

INSTRUKTION

Process Ledningssystem för
informationssäkerhet

Skapad av

Godkänd av

Gäller för

Godkänt datum 2018-05-20

Version 2.1

Ärendenummer

Gäller fr.o.m.

Gäller t.o.m.

INSTRUKTION

Könsbyte – hantering av patientuppgifter

Revisionshistorik Datum	Ver.	Namn	Kommentar
2012-11-02	2.0	Enheten för informationssäkerhet	Reviderad och ersätter ”Patientdatahantering vid könsbyte” (2007)
2018-05-20	2.1	Enheten för juridik	Hänvisningar till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:40) om journalföring och behandling av personuppgifter i hälso- och sjukvården samt till sidan för informationssäkerhet på https://vardgivare.skane.se

Inledning

En viktig del av patients identifikation i hälso- och sjukvårdens informationssystem är patientens kön.

Processen för en person att erhålla nya namn- och personnummeruppgifter efter könsbyte involverar flera myndigheter och är inte alltid synkroniserad. Ibland kan det nya namnet utges från Patent- och registreringsverket innan nytt personnummer med ny siffra för kön jämte kontrollsiffra har tilldelats från Skatteverket. Såväl under denna process som efter genomfört könsbyte måste patientens identifikation vara säkerställd i informationssystem som hanterar patientuppgifter.

Legala krav

Patientdatalagen (SFS 2008:355) och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:40) om journalföring och behandling av personuppgifter i hälso- och sjukvården, anger att patientjournalen är individuell och ska föras för varje enskild patient. Detta innebär bland annat att journalen alltid måste innehålla uppgift om patientens identitet och alla handlingar i patientjournalen ska därför vara försedda med en entydig personidentifikation. Med entydig personidentifikation avses i normalfallet för- och efternamn samt personnummer. I de fall personnummer saknas får hälso- och sjukvården använda reservnummer, se anvisning för *Identitetshantering för patient* på [https://vardgivare.skane.se/uppdrag-avtal/informationssakerhet/Instruktioner / Hantering av patientuppgifter / Patientsäkerhet och sekretess](https://vardgivare.skane.se/uppdrag-avtal/informationssakerhet/Instruktioner/Hantering_av_patientuppgifter/Patientsakerhet_och_sekretess).

De personer som bytt kön kan få ett sekretesskydd, så kallad sekretessmarkering, för sina personuppgifter. I Skatteverkets vägledning för hantering av sekretessmarkerade personuppgifter i offentlig förvaltning anges att man bör skydda kopplingen mellan gammalt och nytt personnummer respektive gammalt och nytt förnamn.

Region Skånes ställningstagande till hantering av patientuppgifter vid könsbyte är att patientjournal upprättad under visst kön och därtill hörande namn och personnummer ska avslutas och bevaras intakt. När könsbyte skett och patienten erhållit nytt personnummer, dvs blivit folkbokförd med de nya uppgifterna ska nya journal upprättas under de nya uppgifterna.

Handläggning – ansvar

Verksamhetschef

Verksamhetschef ska se till att dessa anvisningar görs kända i verksamheten och utser lämpligen en kontaktperson för dessa frågor.

Hälso- och sjukvårdspersonal

Ska iaktta följande rutiner:

- Under pågående process fram till genomfört könsbyte registreras/dokumenteras patientuppgifter under befintligt personnummer.
- Efter könsbyte kan - när patienten fått nytt namn, men ännu inte fått nytt personnummer - patienten förses med ett reservnummer från PASiS (födelsedatum + fyra siffror varav könssiffran ska korrespondera med det nya könet). Utges reservnummer ska sammankoppling ske när folkbokföring uppdaterats med det nya namnet och det nya

personnumret. Bevakning och sammankoppling ska följa rutinerna i anvisning för *Identitetshantering för patient* på

Informationssäkerhet - Vårdgivare Skåne

Sammankoppling mellan patientens uppgifter under gammalt och nytt personnummer får inte göras.

- Hänvisning får göras mellan uppgifter under gammalt och nytt personnummer under förutsättning att medicinska skäl föreligger. Detta får endast ske i informationssystem som enbart är avsedda för vård och behandling, d v s journal-, radiologiska och laboratoriemedicinska system. Detta innebär alltså att hänvisning inte ska finnas i patientadministrativt system, PASiS.
- Önskar patienten få sina tidigare uppgifter under förutvarande kön förstörda gäller sedvanlig process med Socialstyrelsen. Se anvisning för *Journalförstöring och rättelse av journal* på [https://vardgivare.skane.se/uppdrag-avtal/informationssakerhet/Instruktioner / Journalen](https://vardgivare.skane.se/uppdrag-avtal/informationssakerhet/Instruktioner/Journalen).

Regional funktionsförvaltare

Funktionsförvaltare ska se till att IT-stöd avsedda för vård och behandling, har rutiner som förhindrar sammankoppling av patientens gamla och nya personnummer. IT-stöd som avses är bland andra journal-, radiologiska och laboratoriemedicinska system.